

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФЛ**

_____ Н. С. Саєнко
(підпис)

« ____ » _____ 2017 р.

«КУЛЬТУРОЛОГІЯ» 6/Ш

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки бакалавра

напряму 035 – Філологія

форми навчання денна

Ухвалено методичною комісією
Факультету лінгвістики
Протокол від 29.06.2017 р. № 10
Голова методичної комісії

_____ С.В. Ібрагімова
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2017 р.

Робоча програма кредитного модуля «Культурологія» 6/III для студентів за напрямом підготовки 035 – Філологія освітнього ступеня бакалавра, за денною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Культурологія»

Розробник робочої програми:

доцент, к.ф.н. Онуфрієнко О. П.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від «14» червня 2017 р. № 11

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

«__» _____ 2017 р.

1. Опис кредитного модуля

Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань 0203 - гуманітарні науки	Назва навчальної дисципліни, до якої належить кредитний модуль Культурологія	Форма навчання денна
Напрямок підготовки 6.020303 –«Філологія»	Кількість кредитів ECTS – 2	Статус кредитного модуля за вибором студентів
-	Змістових розділів – 3	Цикл дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки
-	-	Рік підготовки: 2-й
-	-	Семестр – 3-й
Освітній ступінь бакалавр	Загальна кількість 60 год.	Лекції – 18 год.
		Семінарські – 18 год.
	-	-
	Тижневих годин: аудиторних – 2 СРС – 1,3	Самостійна робота – 24 год.
		Вид та форма семестрового контролю залік

Предмет кредитного модуля: основні теоретичні проблеми культурології, концептуальні засади щодо розуміння витоків і цивілізаційних віх історії світової культури, логіка розгортання культурогенезу як світоглядних віх історії людства, збереження полікультурності світу в умовах мультикультуралізму та глобалізаційного вектору сучасної культури.

Міждисциплінарні зв'язки: кредитний модуль «Культурологія» у структурно-логічній схемі підготовки фахівця є узагальненням і систематизацією знань, набутих при вивченні дисциплін «Філософія» (2 курс), а також «Історія української культури» НГ-02.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів компетентностей:

- здатність поєднувати теоретичні та практичні аспекти культури в процесі їхньої діяльності з урахуванням можливих наслідків для суспільства;

- здатність проводити коректне спостереження за діяльністю людини для того, щоб екстраполювати зовнішні соціокультурні явища, результати спостереження на знаковий рівень інформаційної фіксації;

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- сутності культури і соціально-культурні процесів загалом, які насамперед звернені до світоглядних потреб сучасної людини
- стратегій, за допомогою яких знання з культурології формуватиме власну життєву позицію і можливість стратегічного осмислення професійного становлення.

уміння:

- з урахуванням правил поведінки проводити нормування та систематизацію результатів спостереження за діяльністю;
- за допомогою критеріїв нормування та систематизації визначити культурний контекст;

досвід:

- реалізації та інтеграції власної діяльності у культурне середовище

3. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семинар	СРС
1	2	3	4	1
Розділ (змістовий модуль) 1. Культурологія як наука: Культура природа цивілізація				
<i>Тема 1.1. Предмет та методологічні засади культурології, що вивчає специфіку розвитку матеріально та духовної та духовної культури</i>	5	2	2	1
<i>Тема 1.2. Культура як джерело та засіб забезпечення людської діяльності та суспільного життя</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 1	11	4	4	3
Розділ (змістовий модуль) 2. Еволюція культури				
<i>Тема 2.1. Басейн Середземномор'я – колиска давніх цивілізацій</i>	10	4	4	2
<i>Тема 2.2. Античність та її роль у розвитку Європейської цивілізації</i>	5	1	1	3
<i>Тема 2.3. Християнський вимір культури</i>	3	1	1	1
<i>Тема 2.4. Відродження,</i>	4	1	1	2

<i>Реформація та становлення культури Нового часу</i>				
<i>Тема 2.5. Нові форми культурного життя XIX – XXI століття</i>	4	1	1	2
Разом за розділом 2	26	8	8	10
Розділ (змістовий модуль) 3. Проблема культурної ідентифікації – специфіка української культури в контексті європейської традиції				
<i>Тема 3.1. Духовний світ та міфологічні уявлення давніх слов'ян</i>	3	1	1	1
<i>Тема 3.2. Світоглядні начала культури Київської Русі</i>	4	1	1	2
<i>Тема 3.3. Українське бароко – нове світовідчуття і самопізнання національної душі</i>	5	1	2	2
<i>Тема 3.4. Сучасна українська культура в контексті світової культури</i>	5	2	1	2
Разом за розділом 3	17	5	5	7
<i>Залік</i>	6	1	1	4
Всього годин	60	18	18	24

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1.	<p>Лекція 1. Предмет та методологічні засади культурології як науки, що вивчає специфіку розвитку матеріальної та духовної культури. Дисципліни, які формують систему культурологічних знань. Полісемантична природа поняття “культура”. Поліфункціональний характер феномену “культура”. Особливості культурологічних шкіл у методологічному порівнянні: антропологічна, філософська, соціологічна, інформаційно-семіотична. Сутність культури в контексті діяльнісного підходу. Творчий та репродуктивний способи діяльності. Види діяльності: предметно-практичний, духовно-практичний та духовно-теоретичний.</p> <p>Література</p> <p><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб./за ред. М.М.Заковича. К., 2004. Част.1, розд.1. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 1. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія /історія і теорія світової культури ХХ століття/: Навчальний посібник. – Харків, 2003. Част.ІІ,

розд.ІІ, с.143-145.

Допоміжна

1. Гречанко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. Для вищ.закл.освіти. – К., 2000.
2. Культурологія. Краткий тематический словарь. – Ростов н/Д, 2001, с.18-23, 44.
3. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 1-2, с.3-34; Розд.ІV, лекція 22.

Завдання на СРС.

1. Дати загальну характеристику класичним і сучасним концепціям культури, культурологічним концепціям українських вчених.
2. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції.
3. Культура – основа гармонізації суперечностей між людиною і природою.
4. Соціально-креативна сутність і місце культури в людському суспільстві.
5. Культурологічні виміри професійної діяльності.

2. **Лекція 2.** Культура як “друга натура”. Антропосоціогенез в аспекті проблеми “культура та природа”. Природа культури як суспільного явища. Співвідношення понять “культура” та “цивілізація” в історії розвитку проблеми взаємодії або протидії явищам культури “цивілізаційного” рівня суспільства. Критерії культурно-історичної періодизації. Проблема соціально-культурного прогресу людства: формаційний підхід, циклічний підхід. Теорії локально-еквівалентних культур-цивілізацій.

Література:

Базова

1. Бичко А.К. та ін. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій. – К., 1992, Розд.1.
2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 1.
3. Історія української та зарубіжної культури: Навч.посіб. / За ред. С.М.Клапчука. – К., 2002. Розд.1, параграфи 1,2.

Допоміжна

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лобас В.Х. , Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. _К., 1997. Розд.1, лекцій 1-2, с.3-34; Розд.IV, лекція 22, с.255-266. 2. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996, с.4-10, 15, 165. 3. Ясперс К. Смысл и познание истории. – М., 1991. 4. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. 5. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1. <p>Завдання на СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження та розвиток культури в епоху палеоліту. 2. Неолітична революція й культура раннього землеробства. 3. Міфологічна свідомість: єдність об’єкта і суб’єкта, предмета і знака. 4. Обряд чи перша форма культури. Ритуал та його функції у ранніх суспільствах. Людина в первісній культурі. 5. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація» в історії розвитку проблеми взаємодії або протидії явищам культури «цивілізаційного» рівня суспільства. Культурно-історичні типи цивілізації. Критерії культурно-історичної періодизації. 6. Ідея «прогресу» в культурологічній думці. Спадкоємність і розвиток культури. Проблема соціально-культурного прогресу людства: формаційний підхід, циклічний підхід. 7. Культура і цивілізація. Культурно-історичні типи цивілізацій. Теорії локально-еквівалентних культур-цивілізацій. Проблема соціально-культурного прогресу людства: формаційний підхід, циклічний підхід.
3.	<p>Лекція 3. Культура стародавнього Сходу. Культура стародавнього Єгипту та Месопотамії як взірці цивілізацій стародавнього сходу. Теократичний характер влади в умовах східної деспотії. Особливості міфології – зооморфізм, зоантропоморфізм, міфи про Осіріса та Ізиду як втілення ідеї “вмираючої та воскресаючої природи”. Загальна характеристика месопотамських цивілізацій. Ознаки спорідненості культур (іригаційне землеробство як основа цивілізації, урбаністичний характер культури, спадкоємність культурних надбь). Періоди розквіту цивілізацій Стародавнього Єгипту та Месопотамії.</p>

Література

Базова

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1.
2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3.
3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3.

Допоміжна

1. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3.
2. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1.
3. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983.
4. Культурология. Краткий тематический словарь. – Ростов н/Д, 2001. Тема 3, с.74; Тема 6.
5. Файнберг Л.А. У истоков социогенеза: от стада обезьян к общине первобытных людей. – М., 1980.

Завдання на СРС.

1. Шумеро-Вавилонська культура.
2. Культура Єгипетських царств.
3. Культура Стародавньої Індії та Китаю.
4. Фінікійсько-Палестинська культура.
5. Людина в давньосхідній культурі.
6. Видатні архітектурні, літературні пам'ятки, їх вплив на розвиток світової культури. “Біблійні оповідання” в культурі Месопотамії.
7. Сакральне значення писемності в культурах Сходу (на матеріалі єгипетських ієрогліфів). Значення клинопису як першої універсальної писемності Сходу.
8. Поява першої в історії людства мови міжнародного спілкування, її соціокультурне значення в умовах комунікації різних етносів та міст-держав Сходу.

4

Лекція 4. Індійська культура: від ведичної традиції до сучасної культури індуїзму. Індії як носії культури “Рігеди”. Фундаментальні категорії індійської культури. Феномен китайської цивілізації “Китаєцентризм” – замкнений символічний світ Китаю.

Література

Базова

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1.
2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3.
3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3.

Допоміжна

1. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983.
2. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3.
3. Тойнби А. Постижение истории. – М., 1991.
4. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1.

Питання на СРС.

1. Ідея циклічного існування та колообігу буття.
2. Звільнення (нірвана) як вища цінність індійської культури.
3. Роль санскриту у формуванні загально індійської культурної традиції.
1. Єдина ієрогліфічна система писемності – спосіб енергетичного та ментального самовираження.
4. Мистецтво як релігійно-поетичне осмислення природи. Мусульманський вимір культури Сходу.

5.

Лекція 5. Європейська цивілізація: від античності до сучасності.

Характерні відмінності доби еллінізму. Римська культура як самобутній етап продовження антично-грецької традиції. Людина в античній культурі.

Християнське православ'я як світоглядна і культуротворча основа

Візантійської імперії. Біблія як пам'ятник світової культури. Готика – культурна доба та вершина католицького художнього канону.

Середньовічна література, освіта та наука

Література

Базова

1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1.
2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. За

ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3.

3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3.

Допоміжна

1. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3.
2. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1.
3. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993., т.1; 2000, т.2.

Питання на СРС.

1. Історико-культурний феномен античності: теоретичний аспект.
2. Етапи розвитку культури Стародавньої Греції.
3. Культура Стародавнього Риму.
4. Людина в античній культурі.
5. Культура Візантії.
6. Відродження – важливий етап у культурному розвитку Європи.
7. Феномен західної культури.
8. Українська культура як феномен Східнохристиянського світу.
9. Людина в середньовічній культурі
10. Міська література.
11. Народно-сміхова карнавальна культура.
12. Основні тенденції середньовічної освіти, літератури та науки

6. **Лекція 6.** Відродження як “перехідна епоха” в розвитку європейської культури. Народження гуманізму. Реформація і становлення культури Нового часу. Духовний ідел Нового часу, шляхи самореалізації окремої людини. Бароко як реакція на духовну кризу. Внутрішня суперечність та динаміка класицизму. Культ розуму – основа Просвітництва. Класицизм – мистецтво героїчної громадськості. Промисловий переворот і перехід до технічного типу культури. Філософське підґрунтя барокової художньої картини світу. Специфіка національного варіанту бароко в українській культурі: архітектура образотворче мистецтво

Література:

Базова

1. Історія світової культури: Навч.посіб. / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1.

	<p>2. Історія української та зарубіжної культури: Навч.посіб. / За ред. С.М.Клапчука. – К., 2002. Розд.1, параграфи 1,2.</p> <p>3. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3.</p> <p>4. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3.</p> <p><i>Допоміжна</i></p> <p>1. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983.</p> <p>2. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3.</p> <p>3. Тойнби А. Постижение истории. – М., 1991.</p> <p>4. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1, с.68-81.</p> <p>5. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. – М., 1987.</p> <p>Питання на СРС</p> <p>1. Реформація і становлення культури Нового часу.</p> <p>2. Людина в українській та світовій культурах Нового часу.</p> <p>3. Творення культури технічного типу</p> <p>4. Бароко як реакція на духовну кризу.</p> <p>5. Культ розуму – основа просвітництва. Людина в ідеології просвітництва</p>
7	<p>Лекція 7. Запровадження християнства та формування нової ідеології життя і світорозуміння в контексті проблеми культурного простору та зв'язків. Соціально-історичні передумови та ідейні джерела виникнення християнства. Біблія і апокрифи. Еволюція християнства Формування його віровчення, культу та церковної організації. Християнський Символ віри. Історія церковних розколів у світовому християнстві та складання його основних напрямів. Несторіанство. Перший розкол у християнстві. Давні східні, монофізитські (нехалкідонські) церкви. Вірменська апостольська церква в Україні.</p> <p>Візантійський концепт походження української культури. Українська культура як феномен Східнохристиянського світу.</p> <p>Література:</p> <p><i>Базова</i></p> <p>1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч.посібник / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1997., Розд. V, Параграф 1.</p>

	<p>2. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія /історія і теорія світової культури ХХ століття/: Навч.посібник. – Харків, 2003., Розд.ІІ.</p> <p>1. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996.</p> <p><i>Допоміжна</i></p> <p>1. Історія світової культури: Навч.посібник / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999., Розд.ІІ.</p> <p>Питання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міфологічні уявлення давніх слов'ян. 2. Дохристиянське писемництво: гіпотези та свідчення 3. Модель державотворення часів Київської Русі. 4. Особливості розуміння людини: державотворці та мислителі Київської Русі. 5. Літописання та література, мистецтво Київської Русі. 6. Софія Київська як світоглядна ідея і художній шедевр 7. Освіта і книгодрукарство ХІV – ХVІІ ст. в Україні
8	<p>Лекція 8. Багатомірність аспектів контекстуалізації української культури ХІХ – ХХ століття. Творчість видатних вітчизняних науковців та митців (письменників, композиторів, художників, архітекторів) української культури ХІХ – ХХ ст. в контексті розвитку світової культури. Українська культура в контексті модернізму на зламі ХІХ – ХХ ст. Український авангард і його місце у формуванні модерного мистецтва</p> <p>Література:</p> <p><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч.посібник / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1997., Розд. V, Параграф 1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посібник. – К., 2004., Тема 1,2, Параграфи 1-5. 3. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія /історія і теорія світової культури ХХ століття/: Навч.посібник. – Харків, 2003., Розд.ІІ. <p><i>Допоміжна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія /історія і теорія світової культури ХХ століття/: Навч.посібник. – Харків, 2003., Розд.ІІ. 2. Історія світової культури: Навч.посібник / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999., Розд.ІІ. <p>Питання на СРС</p>

	Дати відповідь на питання: “Феномен української культури”. Підготувати повідомлення на тему: “Кого і чому я вважаю одним із найвизначніших діячів української культури”. Відповідь обґрунтуйте (за вибором студента).
9.	<p>Лекція 9. Науково-технічний прогрес як чинник появи нових напрямків художньої практики. Сучасна європейська цивілізація і шляхи розвитку світової культури (роль ЗМІ, комп’ютерний зв’язок, “віртуальний простір”). Сучасна українська культура у вимірі ментальної неповторності в умовах загальноєвропейського розвитку та глобалізації. Постмодерний простір української культури: постаті й проблематика.</p> <p>Література</p> <p><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3. <p><i>Допоміжна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983. 2. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. 3. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1. 4. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993., т.1; 2000, т.2. <p>Питання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Промисловий переворот і перехід до технічного типу культури. 2. Нові форми культурного життя ХІХ століття. 3. Науково-технічний прогрес як чинник появи нових напрямків художньої практики. <p>Залік</p>

5. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять ознайомити студентів з теоретичними знаннями з культурології, із духовним надбанням світової культури. Метою семінарських занять є самостійна підготовка до більш детального вивчення й закріплення матеріалу, вироблення умінь працювати з літературою, відбирати і систематизувати конкретні дані з культурології. Студенти повинні аналізувати основні культурні періоди людської цивілізації, знати основні поняття теорії культурології

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу)
1	<p>Семінар 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні підходи культурології до вивчення культури як соціального явища. 2. Специфіка культурологічного знання, його актуальність на сучасних етапах розвитку суспільства та самоідентифікації особистості. 3. Види діяльності: предметно-практичний, духовно-практичний та духовно-теоретичний. 4. Види діяльності: предметно-практичний, духовно-практичний та духовно-теоретичний. 5. Розвиток техніки та соціокультурна динаміка суспільства – концептуалізація проблеми (погляди вітчизняних та зарубіжних дослідників). <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб./за ред. М.М.Заковича. К., 2004. Част.1, розд.1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 1. 3. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія /історія і теорія світової культури ХХ століття/: Навчальний посібник. – Харків, 2003. Част.ІІ, розд.ІІ, с.143-145. 4. Гречанко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. Для вищ.закл.освіти. – К., 2000. 5. Культурологія. Краткий тематический словарь. – Ростов н/Д, 2001, с.18-23, 44. 6. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 1-2, с.3-34; Розд.ІУ, лекція 22.
	<p>Семінар 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Синкретична основа самоусвідомлення ранніх форм культури. 2. Сутність та наслідки неолітичної революції. 3. Основні форми міфологічної свідомості: тотемізм, фетишизм, хтонічний демонізм, зооморфізм. 4. Обряд як перша форма культури. Ритуал та його функції в ранніх суспільствах. 5. Природа і культура в єдності та протидії: культурологічні виміри сучасної кризи та шляхи її подолання. <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бичко А.К. та ін. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій. – К., 1992, Розд.1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 1. 3. Історія української та зарубіжної культури: Навч.посіб. / За ред. С.М.Клапчука. – К., 2002. Розд.1, параграфи 1,2. 4. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. _К., 1997. Розд.1, лекцій 1-2, с.3-34; Розд.ІУ, лекція 22, с.255-266. 5. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996, с.4-10, 15, 165.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Ясперс К. Смысл и познание истории. – М., 1991. 7. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. 8. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1.
	<p>Семінар 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурно-історичні типи цивілізації. 2. Взаємовпливи культур та етнічна самобутність соціально-культурного прогресу людської цивілізації. 3. Ідея “прогресу” в культурологічній думці. 4. Спадкоємність і розвиток культури. <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури: Навч.посіб. / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1. 2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3. 3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3. 4. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. 5. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1. 6. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983. 7. Культурология. Краткий тематический словарь. – Ростов н/Д, 2001. Тема 3, с.74; Тема 6. 8. Файнберг Л.А. У истоков социогенеза: от стада обезьян к общине первобытных людей. – М., 1980.
	<p>Семінар 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні культури в аспекті визначеності картини світу. 2. Головні періоди становлення єгипетської цивілізації. 3. Міфологія Єгипту. 4. Месопотамська культура: міфологія, мораль, право, естетичний світ 5. Біблійні оповідання в культурі Месопотамії <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури: Навч.посіб. / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1. 2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3. 3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3. 4. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983. 5. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. 6. Тойнби А. Постижение истории. – М., 1991. 7. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1.
	<p>Семінар 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємодії індоєвропейського та дравідійського субстратів у культурі

	<p>Індії.</p> <ol style="list-style-type: none"> Станово-кастова системи індійського суспільства. Раціональна церемонія як структурно-організуючий принцип китайської культури. Головні соціально-філософські та релігійні вчення Китаю (конфуціанство, даосизм, буддизм). <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> Історія світової культури: Навч.посіб. / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993., т.1; 2000, т.2.
	<p>Семінар 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> Феномен “грецького дива” і значення надбань класичної Греції для світової культури. Давньогрецький поліс як форма державного упорядкування. Особливості античної демократії. Мистецтво як засіб творення світу за законами краси (скульптура, архітектура, театр). Ідеологічний міф про “Рим як вічне місто”. <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> Історія світової культури: Навч.посіб. / Кер.авт.кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд.1. Історія української та зарубіжної культури: Навч.посіб. / За ред. С.М.Клапчука. – К., 2002. Розд.1, параграфи 1,2. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. За ред. М.М.Заковича. – К., 2004. Част.1. Розд.3. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч.посіб. – К., 2004. Розд.1, тема 3. Диалектика деятельности и культура. – К., 1983. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд.1, лекцій 3. Тойнби А. Постижение истории. – М., 1991. Українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част.2, параграф 1, с.68-81. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. – М., 1987.
	<p>Семінар 7.</p> <ol style="list-style-type: none"> Концепція імперської влади і візантійське право. Основні тенденції розвитку культури західноєвропейського середньовіччя. Феномен західної культури. Візантійська концепція походження української культури. <p>Рекомендована література:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1997., Розд. V, Параграф 1. 2. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія / історія і теорія світової культури XX століття/: Навч. посібник. – Харків, 2003., Розд. II. 3. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996. 4. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999., Розд. II.
	<p>Семінар 8.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Перехідна епоха» в розвитку європейської культури Відродження. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво Специфіка національного варіанту бароко в українській культурі 2. Література барокової доби. Барокова архітектура. 3. Становлення культури Нового часу та Реформація 4. Бароковий складності і суперечливості епохи. Особливості та постаті. 5. Доба Просвітництва. – культ Розуму доба абсолютизму 6. Промисловий переворот і перехід до технічного типу культури <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1997., Розд. V, Параграф 1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посібник. – К., 2004., Тема 1,2, Параграфи 1-5. 3. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія / історія і теорія світової культури XX століття/: Навч. посібник. – Харків, 2003., Розд. II. 4. Кермач Л.І., Багацький В.В. Культурологія / історія і теорія світової культури XX століття/: Навч. посібник. – Харків, 2003., Розд. II. 5. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999., Розд. II.
	<p>Семінар 9.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постмодерна модель світу в українській та світових інтерпретаціях 2. Українська культура в процесах глобалізації 3. Модерністська модель світу в західній та українській інтерпретаціях. Основні напрями та стилі модерну. 4. Прояви постмодернізму в культурі XXI ст. <p>Рекомендована література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія світової культури: Навч. посіб. / Кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – К., 1999. Розд. 1. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004. Розд. 1, тема 3. 3. Дialeктика деятельности и культура. – К., 1983. 4. Лобас В.Х., Легенький Ю.Г. Українська і зарубіжна культура: Курс лекцій. – К., 1997. Розд. 1, лекцій 3. 5. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / За ред. М.М.Заковича. – К., 2001. Част. 2, параграф 1. 6. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993., т. 1; 2000, т. 2.

6. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Система рейтингових балів, критерії оцінювання та умови допуску до семестрової атестації наведено у «Положенні про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля НГ-02 «Культурологія».

6. Методичні рекомендації

Дисципліна “Культурологія” належить до вибіркових дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, які формують компетенції з культурології.

Вивчення культурології передбачає традиційні форми навчального процесу – лекції та самостійну роботу студента. Враховуючи, що метою курсу є не тільки розкриття загальнолюдського смислу і суспільного призначення культурології як інтегруючої системи знань про досвід існування людини в суспільстві, а й формування та розвиток у студентів певних умінь для подальшого використання набутих знань у своїй професійній діяльності, особливого значення набуває ефективна самостійна робота студентів над поєднанням теоретичних положень й практичних навичок та участь у диспуті, який відбувається на лекції.

Самостійна робота студентів з вивчення дисципліни “Культурологія” має найрізноманітніші форми, а саме:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне вивчення додаткової літератури та окремих тем курсу;
- вивчення та конспектування навчального матеріалу та першоджерел;
- підготовка до заліку;
- збирання матеріалів для диспуту;
- використання комп’ютерних програм.

Лекція, прочитана кваліфікованим, досвідченим викладачем і ретельно законспектована студентом, кладе початок самостійного вивчення предмету студентами тема за темою. Уважне слухання і якомога повніше конспектування лекції є надійним компасом у вивченні матеріалу.

Готуючись до заліку, студент вивчає конспект лекцій, звіряє його з програмою курсу, конспектує рекомендовану літературу. Щоб краще оволодіти матеріалом, студент має бути вищою мірою вимогливим до себе, дисциплінованим і зацікавленим у навчанні. Рекомендується до кожної теми скласти словник, щоб точно й чітко знати суть кожної наукової категорії та поняття, а також взаємозв’язки між ними.

Найвища якість самостійної роботи студента досягається тоді, коли його власна думка випереджає сторонню допомогу в процесі вивчення нового матеріалу. Це особливо важливо в культурології, яка на перше місце ставить логічний підхід, пов’язуючи його з

історичним розвитком тих чи інших процесів і явищ. Тому диспут передбачає висловлення студентами різних поглядів на проблему, яка розглядається на лекції.

Закономірність навчання така: чим ефективніша й систематичніша самостійна робота студента, тим глибші й міцніші його знання. І навпаки, оволодіння знаннями “штурмом” напередодні заліку веде до поверхових, розрізнених знань окремих розділів і такого ж швидкого їх “вивітрювання” з голови після атестаційного контролю.

Систематична й ефективна самостійна робота студента, активним проявом якої є участь у диспуті, стає об’єктом особливої уваги викладача, його контролю та сприяння. З цією метою викладач проводить диспути, атестації поточної успішності, викликає студентів на консультації, бесіди тощо.

7. Рекомендована література

7.1. Базова

- 1 Культурологія. Навч. посіб. 3-тє вид. / За ред. Гриценко Т. Б. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
http://culonline.com.ua/Books/Kulturologiya_Gricenko2011.pdf#toolbar=0
- 2 Історія української культури. Навч. посіб./ За ред. О. Ю. Павлової – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
http://culonline.com.ua/Books/Istoriya_Ukr_Kultury_Pavlova2011.pdf#toolbar=0
- 3 Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс культурології. Навчальний посібник./Є.А.Подольська. – К.: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.
http://culonline.com.ua/Books/Kreditno_modulniy_kyrs_kylturologii-Podolska.pdf#toolbar=0
- 4 Зотов В. М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: Навч. посіб./В.М.Зотов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
http://culonline.com.ua/Books/ukr%20ta%20zarub%20kultura%20Slovník_Zotov.pdf#toolbar=0
- 5 Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. /З.В.Гіптерс.– К.: ВД «Професіонал», 2006. – 328 с.

7.2 Допоміжна

1. Гречанко В.А. Історія світової та української культури : Підруч. для вищ. закл. Освіти / В.А. Гречанко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с.
2. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна культура : Курс лекцій / В.Х. Лобас., Ю.Г. Легенький. – К. : ІЗМН, 1997. - 272 с.
3. Тейяр де Шарден П. Феномен человека / П. Тейяр де Шарден. – М. : Наука, 1987. С. 136 – 137.
4. Тойнби А. Постижение истории / А. Тойнби. – М. : Прогресс, 1991. - 736 с. Режим доступа:
http://www.mirsmartbook.ru/news/postizhenie_istorii_a_dzh_tojnbi_1991g/2015-07-22-4183
5. Файнберг Л.А. У истоков социогенеза: от стада обезьян к общине первобытных людей / Л.А. Файнберг. – М. : Наука, 1980. – 153 с.
6. Фрейд З. Тотем и табу / З. Фрейд. – М. : Олимп - Аст, 1997. – 448 с.

7. Шпенглер О. Закат Европы / О. Шпенглер. – М. : Сибирская издательская , 1993.
Режим доступа -
http://royallib.com/book/osvald_shpengler/zakat_evropi_obraz_i_deystvitelnost.html
8. Ясперс К. Смысл и познание истории / К. Ясперс. – М. : Политиздат, 1991. – 527 с.
Режим доступа -
http://royallib.com/book/yaspers_karl/smisl_i_naznachenie_istorii_sbornik.html

7.3.Енциклопедії, словники

1. Культурология. Краткий тематический словарь. – Ростов н/Д, 2001.

Уся література міститься у Центральній бібліотеці ім. Вернадського, у бібліотеці НТУУ “КПІ”, на кафедрі УМЛК.